

Even 's nachts uit bed voor een bezoekje aan het toilet. Hoe herkenbaar. Het haalde het leven van Jan Beerling echter totaal overhoop. De Hengelose beeldend kunstenaar/fotograaf/journalist viel van de trap en liep een dwarslaesie op. Maar zijn kunstenaarsbloed bleef kriebelen. Van zijn revalidatie maakte hij een kunstwerk. De Tukker portretteerde lotgenoten op de manier zoals ze zichzelf het liefst herinneren: als sensuele vrouw, als stoere zeebonk of gepassioneerd bassist. Door zijn eigen 're-integratieproject' op te zetten, vecht Jan Beerling zich terug in de maatschappij. „Ik geloof in de kracht van de geest.”

Invalide geraakte fotograaf portretteert lotgenoten op manier zoals ze zichzelf het liefst herinneren

Jan Beerling viel van de trap en voelde hoe de kracht uit zijn benen wegvloede

UIT HET LEVEN GEGREPEN

door JAN COLIJN

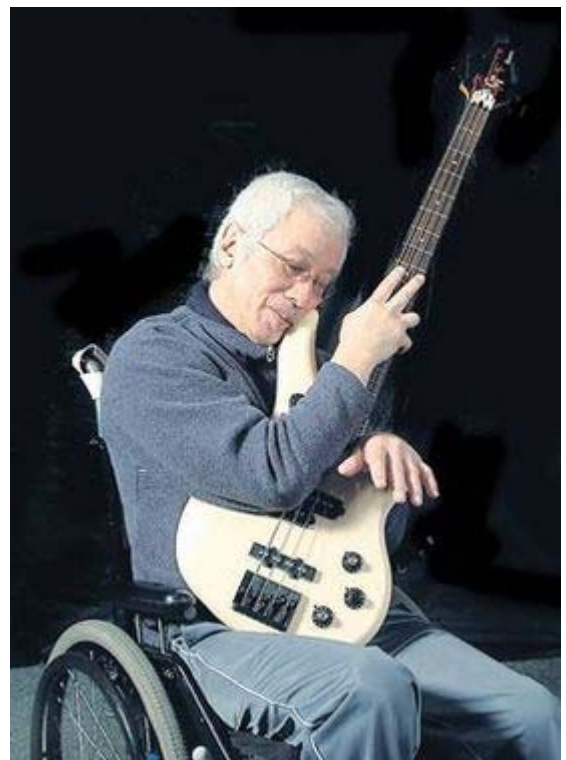
HENGELO, zondag

Hoe wrang. Een van de eerste folders die hij in de revalidatiekliniek onder ogen kreeg, was nota bene van eigen hand. Jan Beerling (54) schreef veel over mindervaliden, maar raakte van de ene op de andere dag zelf gehandicapt. „Elf jaar had ik over gehandicapten geschreven. Dacht dat ik er veel vanaf wist. Maar als het jezelf overkomt, is alles ineens zó anders.”

„Tja, ik heb geen stoer verhaal over een of ander ongeluk of zo.” De manier waarop Jan Beerling invalide raakte, is eigenlijk te knullig voor woorden. Hij ging 's nachts met hoge nood zijn bed uit en kwam onder aan de trap weer bij bewustzijn. Dubbelgevouwen in het trappengat. Het duurde even voordat hij beseftte hoe hij erbij lag. Toen hij naar zijn benen zocht, drong meteen de ernst van de situatie tot hem door. „Ik voelde hoe het leven uit mijn benen wegvloede.”

Stikken

Daar lag hij. Kon geen vin meer verroeren terwijl hij dreigde te stikken onder zijn eigen gewicht. Hij dacht dat zijn laatste uur had geslagen. Schreeuwen lukte niet, zo met zijn hoofd klemvast tegen de borstkas gedrukt. En niemand die

• *IKKIE FURSTNER uit het Twentse Wierden maakte als bassist deel uit van het indertijd zo vermaarde wereldje van Indo-rockers. Na een herseninfarct bouwde een therapeut een aangepaste basgitaar voor hem, waardoor Ikkie kan blijven rocken.*

hem zou missen. Zijn vriendin zou hij pas over twee dagen weer zien en voor die dag had hij geen afspraken. In paniek ramde hij met zijn vuisten tegen de muur. Maar bij de burens geen enkele reactie. „Negen uur heb ik zo gelegen. Ik ga hier op een hele domme manier dood, dacht ik bij mezelf.”

Tegen de ochtend probeert hij het opnieuw. De buurvrouw gaat echter naar haar werk. Alles blijft stil. Maar dan hoort hij hoe de buurman aanbelt. Die blijkt toch iets te hebben gehoord en krijgt argwaan. Beerling ramt andermaal tegen de muur. Hij hoort voetstappen rond het huis, waarna buurman 'Tiny Pete' – een boom van een kerel – al zijn gewicht in de strijd werpt en de schuttingpoort aan barrels ramt. „Hij heeft mijn leven gered.”

In het ziekenhuis wordt een keiharde diagnose gesteld: Jan Beerling heeft een dwarslaesie. „Vanaf de zesde nekzwervel. Nóg een beetje hoger en ik zou ook mijn armen niet meer kunnen bewegen.” Doordat hij urenlang ineengevouwen lag, raakten zijn zenuwbanen zwaar beschadigd. „Geluk bij een ongeluk is dat ik een incomplete dwarslaesie heb opgelopen, wat inhoudt dat de zenuwen in mijn rug niet geheel zijn doorgesneden. Met mijn spieren is niets aan de hand, mijn hoofd functioneert ook prima, maar de verbinding daartussen is stuk. Er is echter nog kans op herstel. Alleen, hoe dat gaat uitpakken, kan niemand me vertellen. Iedereen reageert daar anders op. Ik krijg dan ook geen enkele garantie of ik ooit weer kan lopen.” Hij tilt bijna triomfantelijk zijn rechterbeen op. „Dit kon ik in het begin niet. En ook links kan ik alweer wat bewegen. Dat is dus al een hele vooruitgang.” In zijn rechterarm heeft hij weer behoorlijk wat kracht. En ook zijn linkerarm gaat, zij het langzaam, vooruit. Voor hem is het in ieder geval voldoende om zelfstandig te wonen. „Het blijft uiteraard behelpen, maar ik red mezelf.” Hij zijn de vaak geringe vorderingen, de kleine succesjes gedurende het revalidatieproces, die hem op de been

• De 14-jarige **MARJOLEIN VAN WIJCK** uit Nieuwlande wilde ondanks haar handicap maar één ding: als vrolijke tiener op de foto.

• **JAN DIJKEMA** (60) uit Zutphen was gepassioneerd motorrijder en verwoed zeiler. Doordat hij op zijn motor vermoedelijk door een tia werd getroffen, knalde hij in Duitsland tegen een rotswand en liep een dwarslaesie op. Hij herinnert zichzelf het liefst als stoere zeebonk.

FOTO: REINIER VAN WILLIGEN

houden. „Natuurlijk heb ik ook momenten dat ik totaal stuk zit. Maar ik ben niet iemand die in het openbaar gaat zitten huilen.”

Prikkeltherapie

Want hij heeft nog een lange weg te gaan. Het ongeluk gebeurde in augustus 2006, waarna hij in mei vorig jaar vanuit de revalidatiekliniek Het Roessingh weer thuiskwam. „Momenteel ben ik bezig met een soort prikkeltherapie. Erover filosoferend kwam ik tot de conclusie dat het goed moet zijn mijn hersenen te prikkelen. Dat doe ik door met allerlei attributen over mijn benen te gaan. Later hoorde ik dat dit een bestaand soort therapie schijnt te zijn. Hoe dan ook: ik geloof in de zelfhelende werking van het lichaam én de kracht van de geest. Want dat is het allerbelangrijkste: je moet er zelf in geloven.”

In Het Roessingh begon meteen zijn kunstenaarsbloed weer te kriebelen. Sterker nog, Beerling maakte van zijn revalidatieproces zijn eigen kunstproject. „Ik kon mijn handen amper bewegen, maar mijn vriendin had mijn kleine digitale cameraatje op een statief gezet waardoor ik provisorisch vanuit mijn bed foto's kon maken.”

Beerling vereeuwigde hoe zijn therapeuten met zijn benen in de weer zijn. Ook legde hij op discrete wijze het katheteriseren vast. „Tja, dat hoort er nu eenmaal bij. Kijk, zo'n revalidatie is vooral een kwestie van keihard werken. Je hebt een dagprogramma dat je volgens een strakke indeling afwerkt. Maar eigenlijk is zo'n revalidatie vooral één grote confrontatie van dingen die je níét meer kunt.”

„Vandaar dat ik op zoek ging naar afleiding. Begon al snel met het schrijven van een column, die werd gepubliceerd in weekbladen in de regio Twente. Een prima uitlaatklep. Al moet ik zeggen dat ik de eerste aflevering – over de val – bijna jankend heb geschreven. Dat was behoorlijk heftig. Ook bij het teruglezen

• Jan Beerling (foto boven) maakte zo'n tien jaar geleden al foto's van PATRICIA GROENEVELD (34) uit Hengelo voor een blad voor gehandicapten. Toen zij hoorde dat Beerling zelf invalide was geraakt, zocht zij hem op in de revalidatiekliniek. Beerling maakte voor zijn tentoonstelling een aparte portrettenreeks van haar.

• CHRISTA VAN VUUREN (41) uit Almelo is door spierdystrofie aan een rolstoel gekluisterd. Toen ze over Beerlings plannen

ervan. Het heeft heel wat keren geduurd voordat ik het droog hield.”

Beerling kwam op het idee een fotoserie te maken waarbij hij medepatiënten portretteerde op de manier zoals ze zichzelf het liefst herinneren. „Ik ben fotodocent en heb ooit mijn cursisten de opdracht gegeven dat ze elkaar moesten fotograferen als hoofdrolspeler van een film waarin ze zichzelf het liefst zagen schitteren. Dat nam ik als uitgangspunt voor deze expositie. In zo'n revalidatiecentrum heeft iedereen zijn eigen ellende, maar je hebt met elkaar gemeen dat je jezelf het liefst op een bepaalde manier herinnert.”

Zeebonk

Zo wilde een vrouw die aan spierdystrofie lijdt, sensueel worden gefotografeerd. Iemand die bas speelt maar door een herseninfarct werd getroffen, wilde per se met zijn gitaar worden vereeuwigd. Weer een ander zeilde voordat hij door een verkeersongeval een dwarslaesie opliep. Hij wilde als stoere zeebonk op de foto. „Hij had zelfs zijn baardstoppels een paar dagen laten staan en we hebben met een plantenspuit zijn gezicht natgemaakt.”

hoorde, meldde ze zich spontaan als fotomodel aan. Voorwaarde was dat de nadruk niet op haar handicap mocht komen te liggen. De moeder van twee kinderen wilde op een sensuele manier worden vereeuwigd.

Daarnaast maakte Beerling een portrettenserie van plaatsgenote Patricia Groeneveld. „Ik heb een jaar of tien geleden foto's van haar gemaakt nadat ze door een tumor in haar ruggenmerg invalide raakte. In de loop der jaren hebben we contact gehouden. Toen ze via via hoorde over mijn val, zocht ze me op in het revalidatiecentrum. Van haar heb ik een aparte reeks gemaakt.”

Een hele bijzondere plek in de tentoonstelling – die wordt geopend door de neuroloog die Beerling behandelde terwijl buurman annex blueszanger 'Tiny Pete' komt zingen – is gereserveerd voor de foto's van de mri-scans die van Beerlings ruggenmerg zijn gemaakt. De kunstenaar monteerde ze op artistieke wijze achter elkaar en componeerde er zelf muziek bij. Het is een bijna psychedelisch schouwspel geworden dat straks in een afgedankte bankkluis is te zien. „De fotogalerie is namelijk gevestigd in een voormalig bankgebouw.”

Kunst als therapie. Of ter reïntegratie wellicht. Niettemin heeft Beerling nog een lange weg te gaan om weer helemaal boven Jan te komen. Al zal hij nooit meer de oude worden. Zelfs niet als hij weer behoorlijk zou kunnen lopen. Daarvoor is er te veel gebeurd. Maar dankzij een overdosis aan wilskracht knokte hij zich terug en maakte het kunstwerk van zijn leven, letterlijk en figuurlijk. Dat verklaart ook meteen de titel die hij aan de tentoonstelling meegaf: 'Wat niet kan, dat moet nog'...

De expositie van Jan Beerling is van 13 januari tot en met 29 maart te zien bij Fotogalerie Kistemaker aan de Kerkstraat 6 in Oldenzaal. www.janbeerling.nl

Volgende kolom

[Terug naar pagina](#)

6 januari 2008